

forstaa, at Folk faae lyst til at udvandre her fra Landet, særlig naar det er unge og kraftige Folk. Sa, jeg vil sige det ganske ligefrem: Naar unge kraftige Mænd, som staa her i Landet og vide, at deres politiske Stemmie er ikke meget regnet, og som vide, at der slet ikke er nogen Mulighed for at opnaae Ligestilling med Hensyn til kommunal Valgret, som maaste er det, der ligger saadanne Mænd nærmest, og som der maaste heller ikke er nogen Mulighed til at sætte igjennem, som vide, at den økonomiske Tilstand her i Landbostanden er i jævn Tilbagegang, som se, at der i Grunden ikke er Udset til, at Noget her i Landet kommer til at gaa, naar saadanne Mennesker se, at et Forslag, som dreier sig om selve det Spørgsmaal, hvorvidt de kunne faae Erstatning for det, hvormed de uomtvistelig have forøget Husets Handelsværdi, eller faae Erstatning for Forbedringer, som de have udført paa Eiendommen, og af hvilke de ikke have høstet den Fordel, som kunde tilkomme dem — naar de, siger jeg, se, at et saadant Lovforslag ikke kan gaa igjennem, uagtet man har indrettet det saaledes; at der er taget alle de Forholdsregler for, at Eieren ikke skal lide Uret, som det overhovedet er muligt — saa finder jeg det ikke mærkeligt, at en saadan Mand siger: Her er ikke Meget at gjøre for en ung Mand, som skal tjene sit Ophold ved sine Hænders Gjerning. Det forekommer mig naturligt, at han, naar han har nogle faa Hundrede Kroner, ikke anvender dem til at kjøbe Jord her i Landet, men at han begiver sig derhen, hvor han kan faae et Stykke Jord uden at risikere det, som man risikerer her i Landet. Det synes ikke at være saa ganske mærkeligt; efter den nyere Tids Stemminger og Forhold kan man nogenlunde forstaa det. Derfor beklager jeg meget denne Stilling, fordi det tillige forekommer mig at bethyde det Mære, at i Virkeligheden selv rent praktiske Lovforslag, der bethyde en Rettelse eller ere et Udtryk for en ren Retfærdighedshandling, og mod hvis Bestemmelser man i Virkeligheden ikke kan reise nogen principiel Indvending, for Tiden ikke kunne føres igjennem. Det synes i Virkeligheden, at der er Tvingning i den Henseende, man vil. Der kommer ikke Noget ud, det Hele bliver ikke til Noget. Jeg beklager det, men jeg siger, det staar for mig klart, at det ikke bliver anderledes. Man vil i Virkeligheden ikke en Gang gjøre en Retfærdighedshandling til Fordel for den Klasse, man saa ofte har talt om at ville gjøre Noget for.

Blyhne: Jeg skal tillade mig nogle faa Bemærkninger. Jeg sympathiserer med

Tanken i dette Lovforslag, og jeg haaber, der skal komme et Udbytte ud af de gjen- tagne Forhandlinger om det. Det maa ubetinget siges at være rigtigt, som der er sagt fra flere Sider, at den Maade, hvorpaa Huse ubleies her i Landet med den Usikkerhed, der hersker for Familierne, kan umuligt vedblive; i alt Fald er det sikkert, at dette til sidst vil gaae ud over Eierne selv. Jeg veed ikke, hvorledes det forholder sig paa en mindre Ø som Samsø, der synes der at være ganske eiendommelige Forhold til Stede, efter hvad der her er fremfat, men ellers ovre i Sjælland vil det efterhaanden blive umuligt under vore nuværende agronomiske Forhold at kunne leie Huse med Jord ud paa kortere Aaremaal. For mig stiller det sig høist naturligt, at man søger at fastslaa saadanne Bestemmelser som dem, der her er Tale om. Jeg saa isørigt helst, at man gik over til Fæste eller Selveie, jeg tror, at det efterhaanden vil udvisses af sig selv. Imidlertid, idet jeg sympathiserer med Tanken i Lovforslaget, er der dog ganske vist enkelte Bestemmelser i det, som jeg finder mindre heldige. Der er saaledes til § 4 foreslaaet, at i første Linie udgaa Ordene: „Dele af samme“. Det kan dog ikke være Meningen, at naar et Hus ubleies og denne Husmand igjen har Indsidder i Huset, at han da skal være forpligtet til at beholde denne i 12 Aar; det er aldeles umuligt for Husmandens Skyld. Derimod er jeg ikke enig i det Forslag, der er fremfat af det ærede Medlem fra Kallundborg (M. Sørensen) om, at der i § 2 skal indskydes Ordene: „Herunder indbefattet Leieren af en ubebygget Huslod“. Jeg tror ikke, at Loven kan tage Hensyn til ganske specielle Tilfælde. I ethvert Tilfælde maatte det nærmere præciseres, hvad Meningen dermed er. Det gaar ikke an at forbyde en Mand at sige til en anden: Vær saa god, du kan gjerne græsse dine Aar derpaa eller i det Hele bruge det Stykke Jord i 3 å 4 Aar, et Stykke Jord, som ligger hen uden at være bebygget, uden at være taget i Besiddelse til Jordbrug; den Slags Hindringer for Benyttelsen af Jord, som kan komme de mindre Bemidlede til Gode, gaar det ikke an at sætte ind i en Lov. Saa skal man præcisere nærmere den Tanke, som har foreløbet En, end det ærede Medlem for Kallundborg har gjort med sit Endringsforslag. Det er ubetinget rigtigt, hvad han har fremfat, men det er saa ekstraordinære Forhold, som der finde Sted, at de tør siges ikke at finde noget Tilsvarende i Landet. Jeg finder det rigtigt, at Leiemaalet maa kunne opsiges fra Leierens Side. Det er ingen Fordel for en Eier, at en Mand